

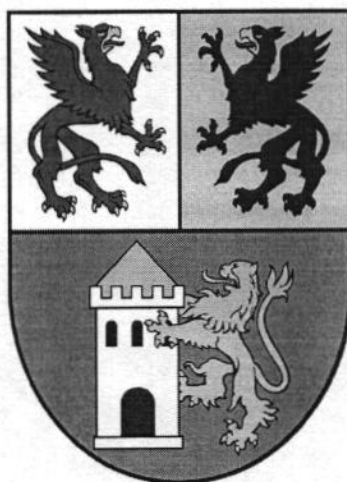
Załącznik nr 1 do Uchwały

Nr

Rady Powiatu Lęborskiego

z dnia

**POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ
OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ
W POWIECIE LĘBORSKIM
NA LATA 2017 – 2022**

Lębork 2017

WSTĘP	3
I. SYTUACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ W POWIECIE LĘBORSKIM	4
1.1. LICZBA MIESZKAŃCÓW POWIATU LĘBORSKIEGO	4
1.2. LICZBA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ ZAMIESZKUJĄCYCH W POWIECIE LĘBORSKIM	5
1.3. ORZECZENIA WYDANE PRZEZ PORADNIE PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNĄ W LĘBORKU	9
1.4. AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ Z POWIATU LĘBORSKIEGO	10
II. INSTYTUCJE ORAZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ NA TERENIE POWIATU LĘBORSKIEGO	14
III. PODSTAWA PRAWNA I REKOMENDACJE PROGRAMU	18
IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE	18
4.1. CEL REALIZACJI PROGRAMU	18
4.2. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU	18
4.3. ADRESACI PROGRAMU	19
V. KIERUNKI DZIAŁAŃ PROGRAMU	20
5.1. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	20
5.2. REHABILITACJA ZAWODOWA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	22
5.3. REHABILITACJA LECZNICZA, PROFILAKTYKA, PROMOCJA ZDROWIA i EDUKACJA PROZDROWOTNA	23
5.4. POPRAWA ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ FUNKCJONOWANIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ W SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	25
5.5. WSPÓŁPRACA JEDNOSTEK DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	26
VI. REALIZACJA PROGRAMU	28
6.1. REALIZATORZY PROGRAMU	28
6.2. TERMIN REALIZACJI PROGRAMU	28
6.3. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	28
6.4. MONITORING I EFEKTY POWIATOWEGO PROGRAMU	29

WSTĘP

W każdym społeczeństwie, na całym świecie osoby z niepełnosprawnością są jedną z najbardziej zmarginalizowanych grup. Sposób życia tych osób w wielu przypadkach jest bardzo uzależniony od innych ludzi. Niepełnosprawność nie dotyczy tylko osób poza wiekiem aktywności zawodowej, ani też nie wiąże się z przeżytym wypadkiem np. samochodowym. Coraz częściej niepełnosprawność dotyczy również dzieci.

Słowo „niepełnosprawność” oznacza okresową bądź trwałą niezdolność do pełnienia ról społecznych wskutek długotrwałego bądź trwałego naruszenia sprawności organizmu powodującego niezdolność do pracy bądź samodzielnej egzystencji. Największą grupę osób z niepełnosprawnością tworzą osoby, których choroby związane są ze sferą fizyczną: chorobami narządu ruchu, chorobami układu oddechowego i krążenia, układu pokarmowego, moczowo – pęciowego. Do drugiej, równie licznej grupy osób tworzących przedstawicieli osób z niepełnosprawnością zaliczyć możemy osoby z niepełnosprawnością psychiczną, chorujących na: zaburzenia psychotyczne, zaburzenia nastroju, różnego rodzaju zespoły otępienne oraz zaburzenia lękowe.

Pojawienie się niepełnosprawności zarówno wrodzonej jak i nabytej wiąże się bardzo często z ograniczeniem wypełniania ról społecznych. Aby osoba z niepełnosprawnością mogła w pełni aktywnie uczestniczyć w życiu należy wdrożyć ją w proces rehabilitacji kompleksowej, która zawiera w swych ramach rehabilitację psychologiczną, medyczną, społeczną oraz zawodową. Życie codzienne osób z niepełnosprawnością, zarówno w sferze społecznej, rodzinnej jak i zawodowej nie jest łatwe. Nie tylko osoba chora, ale także cała jej rodzina bardzo często zmaga się z negatywnymi postawami społeczeństwa. Zdarza się, że bliscy ludzi chorujących psychicznie popadają w depresję oraz apatię. W wielu środowiskach jednak świadomość społeczna na temat trudów dnia codziennego osoby z niepełnosprawnością i jej rodziny wpływa pozytywnie na okazanie wsparcia przez osoby z dalszej rodziny, czy też osoby obce.

Osoby z niepełnosprawnością funkcjonują w naszym społeczeństwie nie od dziś. Historia pokazuje nam przypadki ludzi chorych, znanych nie z powodu niepełnosprawności, ale z tego, iż pełniły ważne funkcje w państwie. Jednym z takich przykładów jest chociażby Juliusz Cezar, który chorował na epilepsję, czy też jękający się Klaudiusz.

Według ostatnich badań przeprowadzonych przez EHIS (European Health Interview Survey) pod koniec 2014 roku w Polsce prawne orzeczenie o niepełnosprawności lub równoważne posiadało ponad 3,8 mln mieszkańców naszego kraju, w tym 194 tys. dzieci w wieku 0-15 lat oraz ponad 367 tys. osób powyżej 16 roku życia. Ostatnie tego typu badania przeprowadzone były w 2009 roku. W tamtym czasie orzeczenie o niepełnosprawności posiadał co 9 mieszkaniec Polski,

w 2014 co 10 mieszkańców. W przeciągu 5 lat liczba osób z niepełnosprawnością zmniejszyła się o 350 tys.

Choć liczby wskazują nam to, iż liczba osób z niepełnosprawnością maleje, to coraz częściej słyszymy o osobach chorujących na nowotwór, dzieciach rodzących się z wadami genetycznymi bądź osobach, których niepełnosprawność powstała w wyniku nieszczęśliwego wypadku. Środki masowego przekazu coraz częściej przekazując tragiczne wiadomości związane z morderstwem lub ciężkim uszkodzeniem ciała mówią o chorobach psychicznych sprawców.

Określenie „niepełnosprawny” pojawiło się dopiero w 1994 roku w suplemencie do „Słownika języka polskiego”, który był wydawany w latach 1958-1969. We wcześniejszych latach ludzi chorych określano w nieco pejoratywny sposób taki jak, np.: kaleka, ślepy, inwalida, ułomny, garbaty, ociemniały. Tak negatywnie brzmiące etykiety były w wielu przypadkach krzywdzące dla ludzi dotkniętych chorobą. W Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (International Classification of Functioning, Disability and Health), w skrócie ICF (Światowa Organizacja Zdrowia) zastosowano termin „niepełnosprawność”, który opisywany jest jako „wielowymiarowe zjawisko wynikające z wzajemnych oddziaływań między ludźmi i otaczającym ich środowiskiem fizycznym i społecznym”. Twórcy tej klasyfikacji sugerują, iż w procesie diagnozy powinno się łączyć ICF oraz ICD-10, ponieważ stosowanie obu tych klasyfikacji pozwoli na szerszą i bardziej dokładną diagnozę.

I. SYTUACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ W POWIECIE LĘBORSKIM

1.1. LICZBA MIESZKAŃCÓW POWIATU LĘBORSKIEGO

Liczba ludności Powiatu Lęborskiego w 2015 roku wynosiła 63 987 osób (stan na dzień 31.12.2015), natomiast liczba mieszkańców w 2016 roku (stan na dzień 31.12.2016) zmniejszyła się o 344 osoby. Na przestrzeni roku najmniejszą zmianę w liczbie ludności odnotowano w gminie Nowa Wieś Lęborska, największa zaś dotyczy gminy Lębork, w której liczba mieszkańców zmalowała o 219 osób. Poniżej szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców Powiatu Lęborskiego z podziałem na gminy.

**Tabela 1. Liczba mieszkańców Powiatu Lęborskiego z podziałem na gminy
(stan na dzień 31.12.2015)**

Liczba mieszkańców ogółem	Liczba mieszkańców w gminie Lębork	Liczba mieszkańców w gminie Łeba	Liczba mieszkańców w gminie Nowa Wieś Lęborska	Liczba mieszkańców w gminie Wicko	Liczba mieszkańców w gminie Cewice
63 987	33 967	3 693	13 354	5 866	7 107

**Tabela 2. Liczba mieszkańców Powiatu Lęborskiego z podziałem na gminy
(stan na dzień 31.12.2016)**

Liczba mieszkańców ogółem	Liczba mieszkańców w gminie Lębork	Liczba mieszkańców w gminie Łeba	Liczba mieszkańców w Gminie Nowa Wieś Lęborska	Liczba mieszkańców w gminie Wicko	Liczba mieszkańców w gminie Cewice
63 643	33 748	3 606	13 355	5 871	7 063

1.2. LICZBA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ ZAMIESZKUJĄCYCH W POWIECIE LĘBORSKIM

Zebranie danych dotyczących liczby wszystkich osób z niepełnosprawnością zamieszkujących Powiat Lęborski jest prawie niemożliwe, z uwagi na to, iż w obecnym systemie prawnym orzecznictwo o niepełnosprawności realizowane jest w trzech różnych instytucjach – przez Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Zakłady Ubezpieczeń Społecznych oraz przez Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, które nie współdziałają ze sobą. Niniejsza sytuacja prowadzi do tego, iż jedna osoba może posiadać dwa, niezależne od siebie orzeczenia

o niepełnosprawności.

W celu przybliżenia sytuacji osób z niepełnosprawnością z Powiatu Lęborskiego dotyczącej zarówno osób dorosłych (powyżej 16 roku życia) jak i dzieci (poniżej 16 roku życia) ujęto informacje uzyskane z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lęborku.

Poniższe tabele przedstawiają liczbę orzeczeń wydanych przez ww. organ na przestrzeni kilku ostatnich lat.

**Tabela 3. Liczba wydanych orzeczeń w powiecie lęborskim ogółem
w latach 2013-2016**

Stan na dzień	Liczba wydanych orzeczeń ogółem	Liczba wydanych orzeczeń – osoby do 16 r.ż.	Liczba wydanych orzeczeń – osoby powyżej 16 r.ż.
31.12.2016	1 985	132	1 853
31.12.2015	2 562	197	2 365
31.12.2014	2 145	159	1 986
31.12.2013	2 161	208	1 953

**Tabela 4. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności dla osób,
które nie ukończyły 16 roku życia według wieku oraz płci**

		Wiek			Płeć	
Stan na dzień	Liczba wydanych orzeczeń	0-3 lat	4-7 lat	8-16 lat	Kobiety	Mężczyźni
31.12.2016	132	35	31	66	56	76
31.12.2015	197	30	60	107	75	122
31.12.2014	159	43	39	77	56	103
31.12.2013	208	57	52	99	82	126

Tabela 5. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia według stopnia niepełnosprawności oraz płci

Stan na dzień	Liczba wydanych orzeczeń	Stopień niepełnosprawności			Płeć	
		Lekki	Umiarkowany	Znaczny	Kobiety	Mężczyźni
31.12.2016	1 853	233	921	699	921	932
31.12.2015	2 365	284	1 251	830	1 169	1 196
31.12.2014	1 986	237	983	766	967	1 019
31.12.2013	1 953	269	953	731	987	966

Analizując tabele zawierające dane z ostatnich czterech lat zauważyć można, iż w przypadku dzieci największa ilość wydanych orzeczeń dotyczy chłopców między 8 a 16 rokiem życia. Przedstawione dane pokazują także, iż w przypadku osób dorosłych zdecydowana większość wydanych orzeczeń zalicza wnioskodawców do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, najmniej natomiast do stopnia lekkiego.

Tabela 6. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia według symbolu przyczyny niepełnosprawności (stan na dzień 31.12.2016)

Lp.	Symbol przyczyny niepełnosprawności	Liczba wydanych orzeczeń
1.	01- U upośledzenie umysłowe	1
2.	02-P choroby psychiczne	35
3.	03-L choroby głosu, mowy i choroby słuchu	10
4.	04-O choroby narządu wzroku	9
5.	05-R choroby narządu ruchu	10
6.	06-E epilepsja	5
7.	07-S choroby układu oddechowego i krążenia	21

8.	08-T choroby układu pokarmowego	2
9.	09-M choroby układu moczowo-płciowego	4
10.	10-N choroby neurologiczne	12
11.	11- I inne, czyli schorzenia endokrynologiczne, choroby odzwierzęce i zakaźne, zaburzenia enzymatyczne, choroby układu krwiotwórczego oraz zeszpecenia	23
12.	12- C całościowe zaburzenia rozwojowe	0

**Tabela 7. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia według symbolu przyczyny niepełnosprawności
(stan na dzień 31.12.2016)**

Lp.	Symbol przyczyny niepełnosprawności	Liczba wydanych orzeczeń
1.	01- U upośledzenie umysłowe	6
2.	02-P choroby psychiczne	370
3.	03-L choroby głosu, mowy i choroby słuchu	120
4.	04-O choroby narządu wzroku	52
5.	05-R choroby narządu ruchu	575
6.	06-E epilepsja	18
7.	07-S choroby układu oddechowego i krążenia	255
8.	08-T choroby układu pokarmowego	75
9.	09-M choroby układu moczowo-płciowego	72
10.	10-N choroby neurologiczne	177
11.	11- I inne, czyli schorzenia endokrynologiczne, choroby odzwierzęce i zakaźne, zaburzenia enzymatyczne, choroby układu krwiotwórczego oraz zeszpecenia	133
12.	12- C całościowe zaburzenia rozwojowe	0

Wśród dzieci najwięcej orzeczeń zaliczających je do osób z niepełnosprawnością zostało wydanych z powodu wystąpienia choroby psychicznej oraz schorzeń innych, w tym np. endokrynologicznych bądź zaburzeń enzymatycznych. Mając na uwadze ilość wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dotyczących osób dorosłych na pierwszym miejscu odnotowuje się natomiast orzeczenia, które zostały wydane z powodu wystąpienia choroby narządu ruchu, choroby psychicznej oraz z powodu chorób układu oddechowego i krążenia.

1.3. ORZECZENIA WYDANE PRZEZ PORADNIĘ PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNĄ W LĘBORKU

Celem działania poradni psychologiczno – pedagogicznej jest przede wszystkim wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży mających trudności w nauce, sprawiających problemy wychowawcze, dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością, młodzieży z trudnościami przystosowawczymi oraz zaburzeniami zachowania, a także uczniów wymagających doradztwa zawodowego.

Poniższa tabela zawiera dane na temat ilości wydanych orzeczeń przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Lęborku, w roku szkolnym 2015/2016 oraz 2016/2017.

Tabela 8. Liczba orzeczeń wydanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Lęborku

Nazwa orzeczenia	Ilość wydanych orzeczeń	
	rok szkolny 2015/2016 /w sztukach/	rok szkolny 2016/2017 stan na 30.11.2016 /w sztukach/
Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – dzieci niesłyszące, słabo słyszące.	6	3
Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – dzieci niewidome, słabo widzące.	10	1
Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim.	33	7
Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym.	9	5
Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną.	14	4
Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu	5	2

na zagrożenie niedostosowania społecznego.		
Orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno – wychowawczych.	2	0
Orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania.	60	28
Uchylające.	4	2
Orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego.	1	2
Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dzieci z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją.	6	2
Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dzieci z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera.	17	4

Z powyższej tabeli jednoznacznie wynika, iż najwięcej orzeczeń wydawanych przez poradnię działającą na terenie powiatu łębskiego w roku szkolnym 2015/2016 dotyczy potrzeby indywidualnego nauczania. Drugimi, pod względem ilości wydanych, są orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim. Powyższe zestawienie pozwala na prognozę, iż także w bieżącym roku szkolnym Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Łęborku wyda największą ilość orzeczeń w tych samych obszarach.

1.4. AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ Z POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Jednym z najlepszych sposobów na rehabilitację, a także na ogólną poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnością jest ich aktywne uczestnictwo na rynku pracy. Aktywność zawodowa osób z niepełnosprawnością zdeterminowana jest poprzez dwa rodzaje głównych czynników: zewnętrznych i wewnętrznych. Do czynników zewnętrznych zaliczyć możemy m.in.: szeroko rozumiane otoczenie osoby niepełnosprawnej tj. pomoc i nastawienie rodziny wobec postawy osoby z niepełnosprawnością do poszukiwania lub braku poszukiwania przez nią pracy, rodzaj jak i intensywność oferowanej pomocy poprzez różnego rodzaju organizacje zajmujące się rehabilitacją zawodową osób z niepełnosprawnością, a także ilość i rodzaj ofert pracy skierowanych do osób z niepełnosprawnością. Czynniki wewnętrzne natomiast dotyczą głównie rodzaju i stopnia uszkodzenia organizmu danej osoby, wieku, w którym pojawiła się dysfunkcja, zdobytego wykształcenia oraz przede wszystkim gotowości osoby z niepełnosprawnością do podjęcia zatrudnienia. Należy pamiętać, iż podstawą wsparcia osoby z niepełnosprawnością dotyczącą podjęcia przez nią zatrudnienia, jest znalezienie takiej części organizmu, która jest sprawna na tyle, aby po dodatkowym jej usprawnieniu mogła być podstawą do podjęcia przez tą osobę kształcenia,

a w późniejszym czasie zatrudnienia.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Lęborku na koniec 2015 roku zarejestrowanych było 3 112 osób bezrobotnych, w tym 242 osoby z niepełnosprawnością, co stanowi 7,78% ogółu osób bezrobotnych. Statystyki PUP w Lęborku z ostatnich kilku lat jednoznacznie wskazują, iż liczba osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne spada. Nie dotyczy to jednak osób z niepełnosprawnością. Na koniec 2010 roku osoby z niepełnosprawnością stanowiły 5,87% ogółu osób zarejestrowanych w niniejszym urzędzie pracy, a więc o 1,91% mniej niż w roku 2015. Poniższa tabela zawiera aktualne dane dotyczące ilości osób z niepełnosprawnością zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lęborku, jako bezrobotne lub poszukujące pracy.

**Tabela 9. Liczba osób z niepełnosprawnością zarejestrowanych
w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lęborku
(stan na dzień 31.12.2015 oraz 30.11.2016)**

Wyszczególnienie	Osoby bezrobotne		Osoby poszukujące pracy	
	31.12.2015	30.11.2016	31.12.2015	30.11.2016
Liczba osób zarejestrowanych, w tym:	242	182	28	19
• kobiety,	127	98	9	6
• osoby z prawem do zasiłku	73	30	0	0

Z danych uzyskanych przez Powiatowy Urząd Pracy wynika także, iż największą grupę osób zarejestrowanych w tamtejszej jednostce stanowią osoby posiadające orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

**Tabela 10. Liczba osób z niepełnosprawnością zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lęborku, ze względu na posiadany przez nie stopień niepełnosprawności
(stan na dzień 31.12.2015 oraz 30.11.2016)**

Posiadany stopień niepełnosprawności	Osoby bezrobotne		Osoby poszukujące pracy	
	31.12.2015	30.11.2016	31.12.2015	30.11.2016
Lekki	101	83	3	5

Umiarkowany	138	95	13	8
Znaczny	3	4	12	6

W 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lęborku największą grupę (42%) wśród osób z niepełnosprawnością zarejestrowanych jako bezrobotne stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe. Kolejną grupą były osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne i poniżej. W 2016 roku (stan na 30.11.2016) statystyki układają się podobnie. Natomiast wśród osób z niepełnosprawnością zarejestrowanych w PUP w Lęborku najliczniejszą grupę zarówno w roku 2015 jak i 2016 (stan na 30.11.2016) stanowią osoby posiadające wykształcenie policealne lub średnie zawodowe. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 11. Liczba osób z niepełnosprawnością zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lęborku
(stan na dzień 31.12.2015 oraz 30.11.2016)

Wykształcenie	Osoby bezrobotne		Osoby poszukujące pracy	
	31.12.2015	30.11.2016	31.12.2015	30.11.2016
Wyższe	9	9	1	1
Policealne/średnie zawodowe	42	33	11	8
Średnie ogólnokształcące	18	10	1	1
Zasadnicze zawodowe	104	77	6	4
Gimnazjalne i poniżej	69	53	9	5

Zdecydowana większość osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności nie jest zatrudniona. Największy problem bezrobocia osób zamieszkujących Powiat Lęborski dotyczy kobiet posiadających umiarkowany stopień niepełnosprawności z powodu chorób narządu ruchu. Drugą największą grupą, którą dotyka problem bezrobocia są mężczyźni posiadający umiarkowany bądź znaczny stopień niepełnosprawności, którego przyczyną są choroby psychiczne.

Tabela 12. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lęborku wg przyczyny niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności, płci oraz zatrudnienia (stan na dzień 31.12.2016)

Symbol przyczyny niepełnosprawności	Stopień niepełnosprawności			Płeć		Zatrudnienie	
	Lekki	Umiarkowany	Znaczny	Kobiety	Mężczyźni	Tak	Nie
01- U upośledzenie umysłowe	1	1	4	3	3	0	6
02-P choroby psychiczne	5	183	182	158	212	41	329
03-L choroby głosu, mowy i choroby słuchu	37	68	15	66	54	25	95
04-O choroby narządu wzroku	17	19	16	29	23	5	47
05-R choroby narządu ruchu	115	340	120	315	260	157	418
06-E epilepsja	1	13	4	7	11	0	18
07-S choroby układu oddechowego i krążenia	29	116	110	90	165	45	210
08-T choroby układu pokarmowego	2	30	43	32	43	18	57
09-M choroby układu moczowo- płciowego	2	20	50	41	31	8	64
10-N choroby neurologiczne	10	61	106	85	92	28	149
11- I inne, czyli schorzenia endokrynologiczne, choroby odzwierzęce i zakaźne, zaburzenia enzymatyczne, choroby układu krwiotwórczego oraz zeszpecenia	14	70	49	95	38	43	90

12- C							
całościowe zaburzenia rozwojowe	0	0	0	0	0	0	0

II. INSTYTUCJE ORAZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ NA TERENIE POWIATU LĘBORSKIEGO

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku

ul. Czołgistów 5, 84-300 Lębork, tel. 59 8628106

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy

ul. Św. Brata Alberta 1, 84-300 Lębork – Mosty, tel. 59 8411889

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łebie

ul. Kościuszki 90A, 84-360 Łeba, tel. 59 8661781

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lęborku

ul. Wyszyńskiego 3, 84-300 Lębork, tel. 59 8634758, 59 8622711

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Lęborskiej

ul. Młynarska 11, 84-351 Nowa Wieś Lęborska, tel. 59 8612474

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cewicach

Osiedle 40-lecia PRL 35, 84-312 Cewice, tel. 59 8611467

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wicku

ul. Radosna 9, 84-352 Wicko, tel. 59 8611119

Dom Pomocy Społecznej Nr 1

ul. Stryjewskiego 23, 84-300 Lębork, tel. 59 8624200

Dom Pomocy Społecznej Nr 2

ul. I Armii W.P. 43, 84-300 Lębork, tel. 59 8622823

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lęborku

ul. Okrzei 15A, 84-300 Lębork, tel. 59 8621834

Powiatowy Urząd Pracy w Lęborku

ul. Gdańska 35, 84-300 Lębork, tel. 59 8623744

Przedszkole nr 9 w Lęborku z grupami integracyjnymi

ul. Mireckiego 9, 84-300 Lębork, tel. 59 8621772

Przedszkole Integracyjne „Jesteśmy Razem” w Lęborku

ul. Kościuszki 14, 84-300 Lębork, tel. 573351203

Szkoła Podstawowa w Przerytem z oddziałami integracyjnymi

Przeryte 45, 84-313 Pieski, tel. 59 8611437

Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Lęborku

ul. M. Reja 18, 84-300 Lębork, tel. 59 8621577

Środowiskowy Dom Samopomocy „Lwiątko” w Lęborku

ul. Kossaka 84, 84-300 Lębork, tel. 59 8625160

Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lęborku,

ul. Węgrzynowicza 13, 84-300 Lębork

Lęborskie Katolickie Stowarzyszenie Osób Specjalnej Troski „Iskierka Nadziei”

ul. Krzywoustego 1/214-215, 84-300 Lębork,

Prezes Stowarzyszenia Pani Barbara Gulowska, tel. 504604717

Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Jesteśmy Razem”

ul. Krzywoustego 1, 84-300 Lębork,

Prezes Stowarzyszenia Pani Maria Machola, tel. 509752292

Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Światło”

ul. Młynarska 10, 84-351 Nowa Wieś Lęborska,

Prezes Stowarzyszenia Jolanta Wittke, tel. 600012973

Polski Związek Niewidomych, Koło Powiatowe w Lęborku

ul. Krzywoustego 1, 84-300 Lębork,

Prezes Stowarzyszenia Pani Joanna Korcz, tel. 507662708

Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Promyk”

ul. Witosza 16, 84-312 Cewice,

Prezes Stowarzyszenia Pani Bożena Bunia, tel. 500513403

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Więcej Radości”

Wicko 43, 84-352 Wicko,

Prezes Stowarzyszenia Pan Zygmunt Wilczyński, tel. 603883069

Fundacja Ekologiczno – Sportowa im. Tomasza Hopfera,

ul. Grunwaldzka 24, 84-351 Nowa Wieś Lęborska,

Prezes Stowarzyszenia Pan Krzysztof Pruszek, tel. 59 8612414

Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Koło w Lęborku

ul. Krzywoustego 1/105, 84-300 Lębork,

Prezes Stowarzyszenia Pan Henryk Klinkosz, tel. 500199491

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Lęborku,

ul. Korczaka 6/1, 84-300 Lębork,

Przewodniczący Zarządu Pan Andrzej Kaczorowski, tel. 603135599

Stowarzyszenie „Amazonka”

ul. Węgrzynowicza 13, 84-300 Lębork,

Prezes Stowarzyszenia Pani Bogumiła Zielińska, tel. 505021949

Stowarzyszenie Pomocy Osobom ze Spektrum Autyzmu „Niebieski Skarb”

ul. Krzywoustego 1/215, 84-300 Lębork,

Prezes Stowarzyszenia Pani Agnieszka Pujsza – Pomorska, tel. 608277632

Stowarzyszenie Rodzin Wielodzietnych Oddział Lębork,

ul. Krzywoustego 1, 84-300 Lębork,

Prezes Stowarzyszenia Pani Krystyna Konkół, tel. 609777083

Klub Abstynenta „Odnowa”

ul. Krzywoustego 1/107,130, 84-300 Lębork,

Prezes Stowarzyszenia Pani Małgorzata Wróblewska, tel. 603796211

Lęborskie Stowarzyszenie „Alternatywa dla Uzależnień”

ul. Krzywoustego 1/140, 84-300 Lębork,

Prezes Stowarzyszenia Pan Ireneusz Wroński, tel. 666069134

Klub Demokratycznej Unii Kobiet

Aleja Wolności 14D/39, 84-300 Lębork,

Przewodnicząca Stowarzyszenia Pani Anna Sobolewska, tel. 598622535

Zespół Caritas Parafii pw. N.M.P. Królowej Polski

ul. Kopernika 6, 84-300 Lębork,

Prezes Stowarzyszenia Pani Maria Filip, tel. 601590741

Zespół Caritas Parafii pw. Świętego Jakuba Apostoła

ul. Basztowa 8, 84-300 Lębork,

Prezes Stowarzyszenia Pani Regina Szczupaczyńska, tel. 503065017

Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” Oddział Miejski, Środowiskowe Ognisko Wychowawcze „Betlejem”

ul. Plac Kopernika 6, 84-300 Lębork,

Prezes Stowarzyszenia Pani Maria Filip, tel. 601590741

Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Stowarzyszenie „Jesteśmy Razem”

ul. Krzywoustego 1/301-306, 84-300 Lębork

Kierownik WTZ Pani Maria Machola, tel. 59 8330335

Stowarzyszenie Opieki Paliatywnej Św. Franciszka z Asyżu

Aleja Wolności 40A, 84-300 Lębork, tel. 598633158

Polski Czerwony Krzyż, Zarząd Rejonowy w Lęborku

ul. Krzywoustego 1, 84-300 Lębork, tel. 598621952

III. PODSTAWA PRAWNA I REKOMENDACJE PROGRAMU

Opracowanie i wprowadzenie w życie powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnością wynika z treści art. 35 a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z dnia 2016 roku, poz. 2046, z późn. zmianami).

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

4.1. CEL REALIZACJI PROGRAMU

Opracowanie niniejszego Programu ma na celu podjęcie działań zmierzających do poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnością poprzez stworzenie im odpowiednich warunków jak i wsparcia, przekładającego się na uzyskanie przez nich większej samodzielności oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym oraz do kształtowania pozytywnych postaw społeczeństwa wobec osób z niepełnosprawnością.

Cele te determinują opracowanie i realizację kierunków działań zmierzających do zapobiegania występowaniu niepełnosprawności czy jej pogłębianiu, łagodzeniu jej skutków a także mających na celu szeroko rozumianą rehabilitację osób z niepełnosprawnością.

Program ten określa zadania w zakresie:

- rehabilitacji społecznej,
- rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia,
- przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych stanowią wyzwanie dla lokalnych samorządów. Ich realizacja wymaga zaangażowania, determinacji i umiejętności dostrzeżenia potrzeb otaczających nas ludzi. Finansowanie wskazanych działań możliwe jest zarówno ze środków własnych powiatu, ale także ze środków zewnętrznych, w tym z dotacji celowych oraz z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

4.2. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU

Miejscem realizacji Programu jest obszar Powiatu Lęborskiego, w którego skład wchodzi: Gmina Miasto Lębork, Gmina Miasto Łeba, Gmina Nowa Wieś Lęborska, Gmina Cewice, Gmina

Wicko.

4.3. ADRESACI PROGRAMU

Powiatowy program działań na rzecz osób z niepełnosprawnością Powiatu Lęborskiego skierowany jest do:

- osób z niepełnosprawnością i ich rodzin,
- kadry pomocy społecznej działającej na rzecz osób z niepełnosprawnością i ich rodzin,
- instytucji i organizacji działających na rzecz osób z niepełnosprawnością i ich rodzin,
- wolontariuszy.

V. KIERUNKI DZIAŁAŃ PROGRAMU

5.1. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

DZIAŁANIA	SPODZIEWANE REZULTATY
Poprawa możliwości samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością. Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym. - Realizacja zadań i programów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w tym pn. Aktywny samorząd i Program wyrównywania różnic między regionami. - Zapewnienie dostępu osób z niepełnosprawnością do niezbędnych przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego dla osób z niepełnosprawnością. - Przystosowywanie miejsc zamieszkania oraz otoczenia osób z niepełnosprawnością do ich potrzeb. - Udział osób z niepełnosprawnością w turnusach rehabilitacyjnych. - Wsparcie osób z niepełnosprawnością w zakupie sprzętu mającego na celu likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych. - Funkcjonowanie warsztatów terapii zajęciowej. - Wsparcie osób z niepełnosprawnością w zakupie i utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, protezy kończyny oraz sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania związanego z dysfunkcjami funkcjonowania w związku z niepełnosprawnością. - Funkcjonowanie klas integracyjnych w placówkach oświatowych oraz pomoc dla osób z niepełnosprawnością w uzyskaniu wykształcenia.	- Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnością oraz integracja ich ze środowiskiem lokalnym. - Poprawa jakości pracy kadry pracującej z osobami z niepełnosprawnością. - Poszerzenie wiedzy osób z niepełnosprawnością i ich rodzin na temat dostępnych form pomocy a także przysługujących im uprawnień. - Umożliwienie podjęcia bądź kontynuacji edukacji na poziomie wyższym osobom z niepełnosprawnością. - Obniżenie poczucia wykluczenia społecznego osób z niepełnosprawnością i ich rodzin. - Zwiększenie samodzielności w codziennym funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnością. - Wzrost pozytywnej postawy osób zdrowych wobec osób z niepełnosprawnością, a także polepszenie relacji w grupie osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami. - Wzrost niezależności osób z niepełnosprawnością przez niwelowanie barier w komunikowaniu się i poruszaniu,

• Likwidacja barier w budynkach użyteczności publicznej, np. urzędach, placówkach edukacyjnych, służby zdrowia w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania m.in. przystosowanie budynku Szpitala dla potrzeb osób z niepełnosprawnością poprzez zakup i montaż schodolazu, a także budowa windy w budynku Oddziału Psychiatrycznego zlokalizowanego poza budynkiem głównym Szpitala. • Tworzenie warunków sprzyjających tworzeniu spółdzielni socjalnych. • Likwidacja barier transportowych na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz pomoc dla osób z niepełnosprawnością w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B oraz w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadania samochodu. • Wspieranie przedsięwzięć sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych dla osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia. • Wspieranie funkcjonowania systemu wsparcia osób z niepełnosprawnością przez organizacje pozarządowe obejmujące swym działaniem osoby z niepełnosprawnością, rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności i ich otoczenie m. in. poprzez udzielanie granty. • Prowadzenie bezpłatnej pomocy specjalistycznego poradnictwa dla osób z niepełnosprawnością, w tym prawnej, psychologicznej i zawodowej oraz poprawa dostępu do informacji o przysługujących tym osobom ulgach i uprawnieniach. • Utworzenie miejsca stałych spotkań osób z niepełnosprawnością ruchową i intelektualną w rodzaju „domu środowiskowego”.	w placówkach użyteczności publicznej. • Wzrost poziomu usług świadczonych na rzecz osób z niepełnosprawnością w powiecie łębarskim. • Wzrost aktywności społeczności lokalnej na rzecz osób z niepełnosprawnością. • Poprawa warunków do psychofizycznego i psychospołecznego rozwoju dzieci i młodzieży szkolnej o różnym poziomie możliwości. • Polepszenie funkcjonowania rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnością.
---	---

5.2. REHABILITACJA ZAWODOWA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

DZIAŁANIA	SPODZIEWANE REZULTATY
Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością.	
Zwiększenie potencjału zawodowego osób z niepełnosprawnością.	
- Realizacja usług rynku pracy, w szczególności pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego. - Prowadzenie i dofinansowanie szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji i kompetencji zawodowych. - Organizacja, prowadzenie i finansowanie instrumentów rynku pracy, w szczególności: staży, prac interwencyjnych, robót publicznych, bonów zatrudnieniowych i na zasiedlenie, dofinansowań do wynagrodzeń, wyposażenia stanowisk pracy i podjęcia działalności gospodarczej, prac społecznie użytecznych, świadczeń aktywizacyjnych, grantów w formie telepracy, zwrotu kosztów przejazdu i zakwaterowania oraz kosztów opieki nad dziećmi. - Wsparcie kształcenia ustawicznego osób pracujących – pracowników i pracodawców. - Refundacja kosztów wyposażenia nowych stanowisk pracy dla osób z niepełnosprawnością. - Udzielenie dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej dla osób z niepełnosprawnością. - Funkcjonowanie i rozwój aktywizacji przez warsztaty terapii zajęciowej. - Funkcjonowanie bazy danych osób poszukujących pracy z niepełnosprawnością. - Promowanie zatrudnienia osób z niepełnosprawnością niezależnie od posiadanego przez nich stopnia niepełnosprawności oraz symbolu przyczyny niepełnosprawności. - Propagowanie informacji wśród osób z niepełnosprawnością i ich pracodawców o uprawnieniach wynikających z zatrudniania osób z niepełnosprawnością.	- Wzmocnienie potencjału zawodowego osób z niepełnosprawnością. - Podniesienie poziomu kwalifikacji i kompetencji zawodowych osób z niepełnosprawnością. - Nabywanie przez osoby nieaktywne zawodowo, praktycznych umiejętności do wykonywania pracy. - Zwiększenie poziomu aktywnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnością na rynku pracy. - Zmiana świadomości pracodawców na temat zatrudniania osób z niepełnosprawnością. - Polepszenie warunków życia materialnego osób z niepełnosprawnością. - Wzrost pewności siebie w związku z samodzielnością finansową. - Zwiększenie prawdopodobieństwa rozwoju zawodowego oraz otrzymania awansu osób z niepełnosprawnością.

• Rozpowszechnianie informacji wśród pracodawców oraz osób z niepełnosprawnością na temat zadań realizowanych na ich rzecz w ramach aktywizacji zawodowej, przede wszystkim przez Powiatowy Urząd Pracy w Lęborku oraz inne lokalne jednostki i organizacje. • Propagowanie i wspieranie działalności innych instytucji i organizacji działających na rzecz aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością, w szczególności wdrażających projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych.	
--	--

5.3. REHABILITACJA LECZNICZA, PROFILAKTYKA, PROMOCJA ZDROWIA I EDUKACJA PROZDROWOTNA

DZIAŁANIA	SPODZIEWANE REZULTATY
Zwiększenie dostępności osób z niepełnosprawnością do usług leczniczych i rehabilitacji. Działania profilaktyczne ukierunkowane na promocję zdrowia i edukację prozdrowotną. • Działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie powstawaniu niepełnosprawności i ograniczaniu jej skutków. • Doskonalenie systemu wykrywania, diagnozowania, orzecznictwa zaburzeń i stymulacji rozwoju w szczególności dzieci i młodzieży. • Udzielanie pomocy rodzicom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych i wychowawczych. • Realizacja działań i poszerzenie dostępu do poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego a także psychoedukacyjnych i socjoterapeutycznych osób z niepełnosprawnością i zagrożonych dysfunkcjami.	• Zwiększenie dostępu osób z niepełnosprawnością do usług rehabilitacyjnych i leczniczych. • Poprawienie sprawności psychofizycznej osób z niepełnosprawnością. • Zwiększenie efektywności działań rehabilitacyjnych poprzez wielopłaszczyznową współpracę ośrodków rehabilitacyjnych, leczniczych oraz specjalistów. • Wzrost liczby budynków służby zdrowia pozbawionych barier architektonicznych, urbanistycznych i technicznych. • Umożliwienie osobom z niepełnosprawnością wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego.

• Wdrażanie programów przeciwdziałania uzależnieniom – m.in. narkomanii, alkoholizmowi, hazardowi a także ukierunkowanych na zapobieganiu chorobom układu krążenia i nowotworowym. • Utworzenie posiadającej swoją siedzibę grupy wsparcia psychicznego z realizacją opracowanego w ramach projektu programu edukacyjnego dla opiekunów osób przewlekłe, nieodwracalnie i ciężko niepełnosprawnych, niezdolnych do samodzielnego poruszania się. • Stała edukacja opiekunów osób z niepełnosprawnością w formie publikacji biuletynu lub regionalnego informatora aktualizowanego systematycznie, przynajmniej raz w roku. • Pomoc dla osób z niepełnosprawnością w zaopatrzeniu w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny. • Działalność ośrodków wczesnej interwencji i usług rehabilitacyjnych. • Wdrażanie programów profilaktyki zdrowotnej i rehabilitacji medycznej. • Wspieranie rehabilitacji prowadzonej przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnością. • Zapewnienie osobom z niepełnosprawnością, które wymagają całodobowej opieki m.in. pobytu w odpowiednich, dostosowanych do ich potrzeb placówkach, w szczególności zakładzie opiekuńczo – leczniczym, domu pomocy społecznej o odpowiednim profilu i standardzie. • Dostosowywanie obiektów związanych ze służbą zdrowia, tj. przychodni, aptek, gabinetów lekarskich do potrzeb osób z niepełnosprawnością. • Prowadzenie zajęć, spotkań i warsztatów o tematyce zdrowotnej w szczególności w placówkach edukacyjnych oraz przez organizacje pozarządowe. • Opracowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych na temat zdrowego trybu życia. • Wykorzystywanie kultury fizycznej jako środka zapobiegającego powstawaniu chorób	• Zwiększenie świadomości społecznej na temat przyczyn powstawania chorób i różnego rodzaju niepełnosprawności. • Poprawa funkcjonowania psychofizycznego społeczności lokalnej poprzez aktywność fizyczną zarówno osób zdrowych jak i osób z niepełnosprawnością.
---	---

i niepełnosprawności, a także łagodzenia skutków niepełnosprawności, w tym poszerzenie dostępności do zajęć i bazy rekreacyjno-sportowej.	• Umożliwianie osobom z niepełnosprawnością osobom z ich otoczenia, przede wszystkim opiekunom, udziału w grupach wsparcia oraz zajęciach zmierzających do poprawy funkcjonowania ich środowiska. • Utworzenie zakładu opiekuńczo-leczniczego dla osób z niepełnosprawnością wymagających czasowo całodobowej opieki instytucjonalnej i rehabilitacji. • Utworzenie ośrodka dziennego pobytu i aktywizacji dla osób z niepełnosprawnością intelektualną z rozpoznaniem zespołu otępiennego różnego pochodzenia z możliwością edukacji opiekunów pacjentów z otępieniem.
--	--

5.4. POPRAWA ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ FUNKCJONOWANIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ W SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

DZIAŁANIA	SPODZIEWANE REZULTATY
Wzmacnianie integracji społecznej osób z niepełnosprawnością. Zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości lokalnej społeczności w zakresie niepełnosprawności.	• Podniesienie poziomu integracji osób z niepełnosprawnością i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym. • Wzrost niezależności osób z niepełnosprawnością przez niwelowanie barier w komunikowaniu się i poruszaniu. • Umożliwienie dostępu do instytucji użyteczności publicznej. • Zmiana w postrzeganiu osób z niepełnosprawnością i ich
• Rozwój działań informacyjno – edukacyjnych służących upowszechnianiu wiedzy nt. praw i uprawnień osób z niepełnosprawnością, form ich wsparcia oraz występujących problemów. • Informowanie osób z niepełnosprawnością co do możliwości korzystania przez nich z usług rehabilitacyjnych, m. in. za pośrednictwem lekarzy rodzinnych i specjalistów oraz organizacji pozarządowych, ze szczególnym ukierunkowaniem na rozwój tych działań wobec osób, które po raz pierwszy uzyskały orzeczenie o niepełnosprawności.	

- Wpływanie na kształtowanie się w społeczeństwie właściwych postaw wobec niepełnosprawności oraz dążenie do pełnej akceptacji udziału osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym, w szczególności poprzez publikację informacji o bieżących działaniach na rzecz tego środowiska. - Wspieranie działań mających na celu integrację osób z niepełnosprawnością i ich rodzin ze społecznością lokalną oraz promowanie inicjatyw włączających osoby z niepełnosprawnością w życie społeczne. - Promowanie konferencji, spotkań oraz szkoleń mających na celu zwiększenie świadomości na temat praw osób z niepełnosprawnością w środowisku lokalnym.	miejsca w społeczeństwie – w bliższym i dalszym otoczeniu. Podniesienie poziomu wiedzy osób z niepełnosprawnością na temat przysługujących im praw.
---	--

5.5. WSPÓŁPRACA JEDNOSTEK DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

DZIAŁANIA	SPODZIEWANE REZULTATY
Wymiana informacji o podmiotach działających na rzecz osób z niepełnosprawnością Współpraca w zakresie tworzenia środowiska przyjaznego osobom z niepełnosprawnością. - Współdziałanie jednostek działających na terenie powiatu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia w celu podnoszenia dostępności i standardów usług dla osób z niepełnosprawnością oraz ich rodzin. - Wspieranie przez władze powiatu i gmin pracy organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością. - Zapewnienie funkcjonowania i konsultowanie z Powiatową Radą ds. Osób Niepełnosprawnych działań dotyczących pomocy dla osób z niepełnosprawnością. - Podnoszenie poziomu funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej	- Wzrost poziomu usług świadczonych na rzecz osób z niepełnosprawności w powiecie łębarskim. - Ułatwienie osobom z niepełnosprawnością oraz ich rodzinom dostępu do informacji na temat możliwości korzystania z usług świadczonych na ich rzecz w powiecie łębarskim. - Wzajemne wspieranie się instytucji publicznych i organizacji pozarządowych w zakresie rozwiązywania problemów i wsparcia osób z niepełnosprawnością oraz ich rodzin.

oraz placówek opiekuńczych i integracyjnych/rehabilitacyjnych.	• Współpraca z fundacjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością także funkcjonującymi poza obszarem powiatu. • Podnoszenie kompetencji i wspomaganie kadry pomocy społecznej, placówek oświatowych, leczniczych oraz osób z organizacji pozarządowych, zajmujących się problemami osób z niepełnosprawnością.
---	--

VI. REALIZACJA PROGRAMU

6.1. REALIZATORZY PROGRAMU

Głównymi realizatorami zadań opracowanych w Powiatowym programie działań na rzecz osób z niepełnosprawnością w Powiecie Lęborskim na lata 2017 – 2022 są przede wszystkim:

- samorząd powiatowy,
- samorządy gminne,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Lęborku,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Lęborku,
- Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Pomorski Urząd Wojewódzki,
- Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego,
- publiczne i niepubliczne ośrodki opieki zdrowotnej, a w szczególności gabinety rehabilitacji leczniczej,
- organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnością,
- Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Lęborku,
- pracodawcy i organizacje pracodawców,
- placówki oświatowe,
- media,
- wolontariusze,
- instytucje i przedsiębiorstwa działające na rzecz osób z niepełnosprawnością.

6.2. TERMIN REALIZACJI PROGRAMU

Terminem realizacji Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Lęborskim wyznaczono na lata 2017-2022.

6.3. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki finansowe zapewniające realizację zadań opracowanych w Programie pochodzić będą przede wszystkim z:

- środków finansowych pozyskanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań leżących w kompetencjach samorządów powiatowych,
- dodatkowych środków finansowych pozyskanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań dodatkowych,
- budżetu Powiatu Lęborskiego,
- budżetu Gmin z terenu Powiatu Lęborskiego,
- funduszy zewnętrznych, w szczególności Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego, europejskiego Funduszu Społecznego,
- środków własnych organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Wysokości środków na realizację Programu w poszczególnych latach może ulec zmianie, ponieważ środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazywane samorządom powiatowym na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz programy celowe ustalane są przez Fundusz. Wysokość środków z budżetu powiatu, przekazywana tytułem uczestnictwa niepełnosprawnych mieszkańców powiatu lęborskiego w warsztatach terapii zajęciowej, uzależniona jest od liczby uczestników w danym roku oraz średniego kosztu utrzymania uczestnika określonego przez PFRON. Pozyskanie środków pozabudżetowych będzie możliwe w wyniku ubiegania się o takie środki przez poszczególnych realizatorów programu, w ramach projektów szczegółowych, dotyczących wybranych zagadnień ujętych w programie.

6.4. MONITORING I EFEKTY POWIATOWEGO PROGRAMU

Monitoring Programu będzie procesem stałym i będzie polegał na ciągłej obserwacji i zbieraniu informacji o zrealizowanych działaniach oraz o ich skuteczności. Będzie się odbywać na podstawie osiągniętych opisanych rezultatów, w oparciu o informacje uzyskiwane od realizatorów poszczególnych działań.

Program jest dokumentem otwartym, w którym na podstawie oceny efektów wdrażania działań będzie możliwe dokonywanie aktualizacji i zmian w trakcie całego okresu jego realizacji.

W sytuacji zmieniających się warunków, potrzeb i oczekiwań osób niepełnosprawnych mogą zostać wprowadzone nowe obszary działań. Możliwym także jest włączanie się nowych realizatorów i rozszerzanie współpracy na różnych etapach realizacji programu.

Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2017-2022 będzie corocznie przedstawiane Radzie Powiatu Lęborskiego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, jako integralna część sprawozdania

z działalności tej jednostki.